

Més sobre la finalitat interrogativa

Cal no dubtar —dèiem ahir— a recórrer a la forma o grafia aglutinada *perquè* en una oració interrogativa com *Perquè em trenqui la nou del coll?* Aquesta forma aglutinada no és sinó la conjunció de finalitat, amb la qual introduïm una oració subordinada en què s'indica el fi o objecte de l'acció de l'oració principal. Així, en una proposició afirmativa tindríem *Vol que hi pugi de nit perquè em trenqui la nou de coll*, la qual pot esdevenir interrogativa sense cap obstacle i —per exemple en un diàleg— descompondre's de la manera següent: *Vol que hi pugi de nit. —Perquè em trenqui la nou del coll?* L'afirmació que en les oracions interrogatives cal escriure *per què* (separat) no té, ni de bon tros, valor absolut i, d'altra banda, no és sinó un calc del castellà —propi del llenguatge llibresc— l'ús del conjunt *per a què* com a conjunció final, és a dir, en lloc de *perquè* (o de *per tal que*, *a fi que*, etc.).

Però tot el que vam dir ahir, i que ara hem resumit, no significa pas que fins una oració interrogativa no sigui possible de trobar —en llenguatge correcte, és clar— el conjunt *per a què*, i fins i tot que tota aquesta oració es reduïxi a aquest conjunt, és a dir: *Per a què?* El mot fort *què* —a més de pronom relatiu, funció que ara deixem de banda— és un pronom interrogatiu, i és normal que sigui usat precedit de les diverses preposicions: *A què correspon? En què consisteix? Amb què ho fan? De què parlen?* I, per tant, també *Per què crida? Per què no ve? Per què ho fa? Per què plora?* o, simplement, *Per què?* frases molt

usuals que són les que fan dir, generalitzant més del compte, que en les interrogacions s'ha d'escriure *per què* (separat). I, anàlogament, encara que en casos no tan usuals, precedit de la preposició composta *per a*: *Per a què ho volen? Per a què serveix?* reduïbles a *Per a què?* No és gens difícil de veure la diferència entre *Per a què ho volen?* i *Perquè caigui?* La primera oració equival a *Per a quina cosa ho volen?* i la segona (que duu el verb en subjuntiu) equival a *Amb el propòsit que caigui (m'hi volen fer pujar de nit)?* El llenguatge parlat, a més, presenta una diferència molt marcada d'entonació.

Tornant al cas concret d'aplicació a què ens referíem ahir —un prospecte de difusió actual—, en què la frase el·líptica *Per a què?* n'encapçala unes altres iniciades amb aquest conjunt usat indegudament en lloc de *perquè*, no ha d'estranyar que només en aquella hi sigui admissible el repetit conjunt *per a què*. Efectivament, com hem dit, *Per a què?* és una frase el·líptica, reducció de *Per a què ens servirà?*, en què el terme *què* és un mot interrogatiu que equival a *quina cosa*. En canvi, en les oracions que en representen la resposta, com *¿Perquè augmenti el risc d'accidents nuclears en temps de pau?* —interrogatives purament formals, car enclouen, de fet, una certesa o afirmació— no és qüestió de cap terme pronominal ni interrogatiu sinó d'una conjunció —d'un terme d'enllaç amb una oració sobreentesa— que indica finalitat.